

စာပေဂုဏ်ဆင့် ကိုးမျှတ်ပွင့်

ကြာကြာသင်း

“နိဒါန်းစကား”

ယခုထုတ်ဝေလိုက်သည့် စာစုထဲတွင် ပါဝင်သည့် စာပေပညာရှင်ကြီး (၉) ဦးမှာ ကျွန်မရင်းနှီးကျွမ်းဝင် လေးစားကြည်ညိုသော စာပေပညာရှင်ကြီးများ အနက်မှ အချို့ ဖြစ်သည်။

ဤစာစုများ ထဲတွင် ထိုစာပေပညာရှင်ကြီးများ ၏ ။ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာများ နှင့် စာပေအရေး အရာများ ပါဝင်သကဲ့သို့ ထိုပညာရှင်ကြီးများ ထံမှ ရရှိခဲ့သည့် လူသဘော လူသဘာဝအဖွဲ့အနွဲ့များ ၊ အတွေ့အခေါ် ဒဿနများ ၊ မျိုးချစ်စိတ်အားမာန် နှိုးဆွမှုများ အစရှိသော ကျေးဇူးတရားများ ကို ကျွန်မဉာဏ်မီသရွေ့ ဖော်ညွှန်းတင်ပြချက်များ လည်း ပါဝင်ပါသည်။

“ရတနာကျောက်မျက်” များ ကဲ့သို့ တန်ဖိုးကြီး ဂုဏ်ဒြပ်အရည်အသွေးများ ရှိကြကုန်သည့် စာပေပညာရှင်ကြီးများ သည် ရှိရင်းစွဲ စာပေဂုဏ်ကျေးဇူးများ အပေါ် ထပ်ဆင့်၍ အရောင်ပေးခဲ့ကြ သဖြင့် ဤစာပေပညာရှင် (၉) ဦးပါဝင်သည့် ဤစာစုကလေးကို “စာပေဂုဏ်ဆင့် ကိုးမျက်ပွင့်”ဟု တင်စား၍ ပူဇော်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကြို့ကြို့သင်း

ကြူကြူသင်း

အဖ ဦးစိန်မောင်၊ အမိဒေါ်ခင်ရီ တို့မှ ၁၉၄၂ ခုနှစ် တွင်

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ဝါးခယ်မ မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးကြီးမေရှင် သီဆိုခဲ့သည့် “ချစ်ရေစင်” သီချင်းထဲမှ “ကြူကြူသင်း တဲ့ ရွှေနှင်းဆီရယ် ဆင်းရနံ့က မွှေးတယ်” ဟူသော စာသားကို နှစ်သက်၍ ကြူကြူသင်းဟု ကလောင်အမည် ယူခဲ့သည်။ အမည် ရင်းမှာ ဒေါ်ခင်သန်းဝင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် ၌ တိုင်းရင်းမေ ဂျာနယ်တွင် ကဗျာများ ရေး သားခြင်းဖြင့် စာပေနယ်သို့ စတင်ဝင် ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရရှိခဲ့သည်။

ယနေ့အထိ လုံးချင်းဝတ္ထု (၁၁) အုပ်၊ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ် (၈) အုပ်၊ ကဗျာပေါင်းချုပ် (၁) အုပ်၊ ပြဇာတ်ပေါင်းချုပ် (၂) အုပ်နှင့် ယခု “စာပေဂုဏ်ဆင့် မျက်ပန်းပွင့်” ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ကဗျာတစ်ပုဒ်နှင့် ဝတ္ထုတိုအချို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်၊ ရုရှား ဘာသာများ သို့ ပြန်ဆို၍ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့သည်။

“မြန်မာ့နဲ့”စာတမ်း၊ “မြတ်နိုးဖွယ်ရာ မြန်မာကဗျာများ ” စာတမ်း နှင့် “၁၉၈၁ ခုနှစ် မတိုင်မီ အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေး” စာတမ်းများ ကို ပြုစုရေး သားဖတ်ကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် တွင် “စံပယ်တစ်ကုံး ဂမုန်းတစ်ပွင့်” ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ် တွင် “ရွှေ တံခါးကြီး ဖွင့်ပါဦးနှင့် အခြားပြဇာတ်များ ” စာအုပ်ဖြင့် လည်းကောင်း အမျိုးသားစာပေဆု နှစ် ကြိမ် ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် တွင် နိုင်ငံတော် မှ ချီးမြှင့်သော ဝိဇ္ဇာပညာထူးချွန်ဆု (ဒုတိယဆင့်) ကို ရရှိ ခဲ့သည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဗဟိုအမှုဆောင်ကော်မတီဝင်အ ဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရင်း ရန်ကုန်မြို့တွင်

မိသားစုနှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

*

အခန်း (၁)

ကျွန်မနှင့် စာဆိုတောငွေတာရီ

ရင်ထဲ နှလုံးသားထဲအထိ စွဲငြိခဲ့ရသော ကဗျာ ကလေး၊ အနှစ် ပြည့်သော
၊ အားမန်ပါသော ၊ အသိဉာဏ် နှိုးသော ထိုကဗျာကလေးက “ဤမီးတိုင်တဲ့။”

စာဆို၏ အတွေ့ က ရှင်းသည်၊ တင်ပြပုံက ရိုးစင်း သည်။ သို့ တိုင်
ကဗျာကလေးသည် လှပ လွန်းလှသည်။

ဘုရားရှေ့ဝယ်

အငွေ့လှိုင်းလှိုင်း

နံ့ကြိုင်ကြိုင်ဖြင့်

တစ်တိုင်ဆီမီး

ထိန်ထိန်ညီးတည့်။

သူ့အလျှံမှ

တဖန် ကူးဘိ

သူ ငါ ညှိလည်း

မသိလျော့ရာ

ထိန်မြဲသာတည့်။..။

“ဤမီးတိုင်” ကဗျာ၏ ဖန်ဆင်းရှင်း စာဆိုငွေတာရီနှင့် ၁၉၅၇ နှစ်
လောက်က ကျွန်မ သိ ကျွမ်း ရင်းနှီးခဲ့ရပါသည်။ သိကျွမ်းပုံကလည်း ရိုးရိုးကလေးပင်
ဖြစ်ပါသည်။ ကဗျာ ကလေးများ ကို ချစ်မြတ်နိုးစိတ် ရင်ဝယ်ပြည့်သိပ်စ ပြုနေသည့်
အချိန်၊ ကဗျာရေး သူ ဖြစ်ချင်လှသည့် ဇောတွေ ထန် ပြင်းနေသည့်အချိန်၊

ရုတ်တရက်ကျောင်းသူဘဝ။

ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့နေသည့် ကျောက်မြောင်းရပ်ရှိ ကျွန်မတို့လမ်းနှင့် ကပ်လျက်လမ်းတွင် ဦးလေး “မင်းယုဝေ” ၏ မိဘများ နေထိုင်ကြသည်။ ကဗျာဆရာကြီး ပါလားဟူသော အသိဖြင့် ဦးလေးကို ကျွန်မ အထင်ကြီးလေးစားသည်။ ဦးလေး၏ တူမ “မမမြ”နှင့် ကျွန်မ၏ ဒေါ်လေးတို့က ကျောင်း နေဖက်သူငယ်ချင်းတွေ ဖြစ်သော ကြောင့်လည်း နှစ် အိမ်တစ်အိမ် ရင်းနှီးသည်။ ထို့ ကြောင့် ဦးလေးကို “ဆရာ” ဟုခေါ်ရန် သင့်ပါလျက်နှင့် “မမမြ” ခေါ်သလို “ဦးလေး”ဟု နှုတ်ကျိုး နေခဲ့သည်မှာ ယနေ့အထိ။

ဦးလေးတို့ မိသားစုနှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည့် အချိန်တွင် ကျွန်မမှာ စိတ်ကူးပေါက်တိုင်း ရေး ထားသည့် ကဗျာအတိုအစအတွေး ဗရပွတွေ မွေ့ကြွမျှ ရှိနေလေပြီ။ ကဗျာဟု ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ကြည်နှူးကျေနပ်စွာ ခံယူထားသည့် ထိုစာစာအချို့ကို ဦးလေးကို ကျွန်မ မပုံမရဲ ပြကြည့်ဖူး သည်။

“အေး အေး ကာရန်ယူပုံတော့ မှန်သားပဲ၊ ကဗျာတွေ များများ ဖတ်ဦး၊ လေ့လာဦး” ဟု သော ဦးလေး၏ မှတ်ချက်ကို ကျွန်မက သိပ်မကျေနပ်ချင်၊ ထို့ကြောင့် မမမြကို ကျွန်မ ကျိတ်၍ တကျည်ကျည် နားပူရသည်။ ဦးလေး၏ ဇနီး ကဗျာ ဆရာမကြီး “ငွေတာရီ”ဆီ ပို့ပေးဖို့အကြောင်း၊ တစ်ရက်မတော့ မမမြက ကျွန်မကို ဆရာမကြီးထံ ခေါ်သွားပေးသည်။ ဝမ်းသာလိုက်သည် မှာ ရင်ထဲတလိုက်လိုက်၊ ရွှင်မြူး ကြည်နှူး မဆုံး။

ဆရာမကြီးနေသည့် တိုက်ကြီးမှာ ခြံအကျယ်ကြီးထဲတွင် ရှိသည်။ ဆရာမကြီး၏ မိဘများ ကသိပ်ချမ်းသာတာပဲဟု ကြားထားနှင့်သော သတင်းစကားကို ဆရာမကြီး၏ ကျယ်ပြန့် ခမ်းနား သော ဧည့်ခန်းဆောင်ကြီးက သက်သေပြနေသည်။ ထိုအချိန်အခါများ ကြောင့် ကျွန်မမှာ ပို၍ သေးငယ်အားလျော့သွားခဲ့မိသည်ကို မှတ်မိနေဆဲ။

မမမြက ကျွန်မကို ဧည့်ခန်းကျယ်ကြီးထဲတွင် ထားခဲ့ ပြီး အတွင်း သို့
ဝင်သွားသည်။ ငွေတာ ရီ ဆိုတာ ဘယ်လိုပုံစံ ပါလိမ့်၊
ငါလိုကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို အဖက်လုပ်ပြီး စကားပြောပါ့ မလား၊
သူဌေးသမီးဆိုတော့ မာနကြီးမှာ တော့ အမှန်ပဲ။ သူ့ကို “ဆရာမကြီး” လို့ခေါ်ရမယ်
ထင် တယ် စသည့်အတွေး များ မဆုံးမိမှာ ပင် မမမြ ပြန်ထွက်လာ၏ ။ သူနှင့်အတူ
အသက်သုံးဆယ် ကျော် သေးသေးသွယ်သွယ် အမျိုးသမီးကြီးပါလာသည်။
အကျ..လက်ရှည်ရင်ဖုံး၊ နောက်တွဲ ဆံထုံး လေးနှင့် မြန်မာဆန် တည်ငြိမ်သော
သူ့ကျက်သရေကို ကျွန်မ ငေးနေမိသည်။ နိုင်ငံတကာ လှည့် လည်လေ့လာပြီး
ပြန်ရောက်လာခါစ ဆိုတော့ ဘိုဆန်မှာ ပဲဟု ထင်ထားခဲ့မိသည်ကိုပင် အားနာ သွားမိ
သည်။

စာဆိုငွေတာရီအခန်းတွင် သို့ ဝင်ရောက်လာပုံမှာ
သစ်ရွက်ကလေးတစ်ရွက်လေညှင်း သယ်ဆောင်ရာနောက်သို့
ဝဲဝဲလိုက်ပါလာသလို ဖြည်းဖြည်းညှင်းညှင်း အေးအေး သာသာ ကလေး။

“သမီးက ကဗျာတွေ အများ ကြီးပဲ ရေး ထားတယ်ဆို ဟုတ်လား။”

စိတ်တွေ လှုပ်ရှားပြီး ကျောင်းဂါဝန်နက်ပြာကြီးကို ဟိုဆွဲချသည်ဆွဲချ
လုပ်နေမိသည့် ကျွန် မကို ပြုံးကြည့်ရင်း မေးသည်။ သူ့အသံက
သိမ်မွေ့နူးညံ့လှသည်။ သို့ သော် ရင်းနှီး နွေးထွေး သည်။ လျော့နေသော အားတွေ
ပြန်တက်လာ၏ ။ ဝမ်းသာသွား၏ ။

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဒေါ်လေ”

ဘယ်လိုကြောင့်မှန်းမသိ “ဒေါ်လေး” ဟုတရင်းတနှီးခေါ်လိုက်မိ၏ ။
သူ့စိတ်ဆိုးသွား လေသလား၊ မျက်မှန်ထူကြီးနောက်မှ သူ့မျက်လုံး ရီရီကလေးများ
ကို တွေ့ နေရဆဲ၊ ရင်အေး သွား ၏ ။

ဒေါ်လေးက ကျွန်မ စာအုပ်ထူကြီးကို

ဂရုတစိုက်လှန်လှောဖတ်ရှုနေတော့ ဘယ်လို ကျေနပ်သွားမှန်းမသိ။
ထိုစာအုပ်ထဲတွင် ဇောဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ စသည့် ကဗျာဆရာ ကြီးများ
၏ ကဗျာများ ကို ရှေ့ဆုံးက ကူးထည့်ထားသည်။ နယဉ်၊ ကြည်အေး၊ နွယ် (စစ်တွေ)
စသည့် ကဗျာဆရာမကြီးများ ၏ ။ ကဗျာတွေ လည်း အတော် များ သည်။ ကျွန်မရေး
ထားသည့် ကဗျာတွေ ကတော့ အများ ဆုံးပင်တည်း။

ဆရာမကြီးငွေတာရီက ကဗျာတွေ ၊ ကဗျာ အရေး များ ကို
စိတ်ရှည်ရှည်ဖြင့် ရှင်းလင်း ပြော ပြသည်။ ပတ်ဝန်း ကျင်ကိုလေ့လာပုံ၊
ကဗျာပုံစံအမျိုးမျိုး ကာရန်ယူပုံ များ ကိုလည်း လမ်းညွှန်ပြ သည်။ ပြီး ကျွန်မ၏
ကဗျာအချို့ကိုလည်း တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးခဲ့သည်။ ထိုနေ့က ညနေ ၄:၀၀
နာရီထိုးမှ အိမ်ပြန်ရောက်ခဲ့သည်။

နေ့လည်တစ်နာရီခွဲ ကျောင်းဆင်းချိန်တွင် ကျောင်းကားနှင့်
ပြန်ပါမလာသော ကျွန်မကို အမေက တုတ်နှင့် ကြိုနေသည်။ အကစားမက်သော
သူ့သမီးသည် ခါတိုင်းလိုပဲ ကျောင်းမှာ သူငယ် ချင်းတွေ နှင့် ဆော့နေသော
ကြောင့်ဟု အမေယူဆကာ နာနာကြီး နှက်ပါလေတော့၏ ၊ ကဗျာရေး သည်ကို
လုံးဝလက်မခံသော အမေကို ကြောက်၍ အမှန်ကိုလည်း ဖွင့်မပြောရဲခဲ့။ ညအိပ်
ရာထဲရောက်မှ ဆရာမကြီးနှင့် တွေ့ ဆုံခဲ့ရသည်ကို ပြန်တွေ့ ၊ ရင်း
ကြည်နူးနေမိသည်။ ခြေသလုံး မှ စပ်ဖျင်းဖျင်းတုတ်ချက်များ ကိုပင် မေ့တော့တော့။

ဆရာမကြီး၏ ကျေးဇူးကြောင့် ကဗျာများ ကို ဖတ်လျှင် ကဗျာထဲမှ
အတွေ့ ၊ များ ကိုပါ ဖော် ထုတ်ကြည့်နိုင်အောင် ကြိုးစားလာမိသည်။ ကဗျာ၏
စကားလုံးကျစ်လျစ် သိပ်သည်းမှုရသကို လည်း ပို၍ ခံစားတတ်လာသည်။

ဆရာမကြီး ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည့် ”အညတြ” ကဗျာကလေး ထဲမှ

“ဆင်းမလှသည့်

ဖူးစံင့်ဆိုင်၊ ပန်းတစ်ခိုင်ကို

ကြိုင်ဖူးဆိုလိမ့်မလားကွယ်၊

ဆင်းမကြွားလည်း

ပျံ့ရှားကာတော့ သင်းပါလိမ့်။” ဟူသည့်နှစ် ပိုင်ဒ်ကို ထုတ်နုတ်ကာ တစ်ယောက်သော သူ၏ ။ မှတ်တမ်းစာအုပ်၊ ထဲတွင် ရေး ကူးပေးခဲ့မိသည်ကိုလည်း မကြာခဏ သတိရ နေမိသည်။

“ဤယနေ့သော်

ချမ်းမြေ့ကြည်လင်၊ စိတ်ဝယ်ရွှင်တည့်

မြေပြင်ကျယ်ဝင်း၊ လယ်ယာခင်းနှင့်

အင်းအိုင်မြစ်ချောင်း၊ ရှုမညောင်းတည့်

တောင်စောင်း တောင်ထိပ်၊ စေတီရိပ်ဝယ်

ဆွေမိတ်တူစုံ၊ ဖူးရတုံသော်

အာရုံသန့်စင်၊ ကြည်ဘဝင်နှင့်

မိခင်မြေမြ သာလေစွ။”

ဟူသော ကဗျာကလေးကို အထပ်ထပ် ဖတ် ဖြစ်ပြီး ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်ဌာနေကို ပို၍ ချစ်စိတ် ဝင်လာမိသည့် အတွက်လည်း ဆရာမကြီးကို ကျေးဇူးတင်မဆုံး။

စာဆိုတော် ငွေတာရီနှင့် တွေ့ ဆုံခွင့်က ကျွန်မအတွက် အလွန် နည်းပါးခဲ့ပါသည်။ မှတ် မှတ် ရရ သုံးကြိမ်တည်းသော တွေ့ ဆုံခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ တွေ့ ဆုံခွင့် နည်းသော် လည်း အသိတရားက တော့ များ စွာရရှိခဲ့ပါသည်။ ဖြောင့်မှန်သော အမြင်၊ သိမ်မွေ့သော အတွေး ၊ ရိုးရှင်းသော အရေး များ ကို အလေ့အကျင့် ရရှိခဲ့သည်မှာ ကျွန်မအတွက် တန်းဖိုးမဖြတ်နိုင်ပါချေ။

“အမေ ” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသော ကဗျာ ကလေးမှာ
စာဆိုငွေတာရီ၏ ရင်မှသွေး ဖြင့် ရေး သည့် ကဗျာကလေး ဖြစ်မည် ဟု ကျွန်မ
ယုံကြည်သည်။

ဖွဲ့ထားပုံကိုကြည့်ပါဦး။

“မိုးယံမှာ ကြယ်တစ်ပွင့်

ပြုံးဝင့်လို့ စိန်သဖွယ်

ဝင်းလက်လှတယ်။

မိုးပေါ်က ကြယ် မထည်လား၊ မောင်မေး။

သားတော် မောင် သူ့မျက်လုံးနဲ့

ပြိုင်အုံး (ဦး) တဲ့လေး။

လစန္ဒာ ငွေရည်မှုန်းလို့

အပြုံးနှင့် သူကြိုဆို

နှုံးညွတ်ဖွယ်ကို။

လဝန်းပျို မချိုလား မောင်မေး။

သားမျက်နှာ ချိုချိုပြုံးနဲ့

ပြိုင်အုံး (ဦး) တဲ့လေး။

လရောင်နဲ့ ကြယ်ရောင်

ငွေနှင်းရီ မြလွှာထက်က

ဝင်းလက်ပုံဆောင်။

နှင်းငွေဥရောင်၊ မပြောင်လား မောင်မေး။

သားလူညို သူငိုတုန်းကို

ပြိုင်အုံး (ဦး) တဲ့လေး။”

ဤကဗျာလေးမှတစ်ဆင့် စာဆို၏ ရင်တွင် ၊မှ မိခင် မေတ္တာကို ကျွန်မ မြင်လိုက်မိသည်။ အိမ်ထောင်သက် ငါးနှစ် ကျော်မှ ရင်သွေးဦးကို ရင်ဝယ်ပိုက်ခဲ့နိုင်သဖြင့် စာဆိုရှင် မည် မှူ ကြည်နှူးခဲ့ ရှာမည် နည်း။ မည် မှူ အားတက်ခဲ့ရှာမည် နည်း။ သူ့ရင်တွင် ၊မှ ရင်သွေးသည် သူ့အတွက် လမင်း လည်း ဟုတ်သည် နေမင်းလည်း ဟုတ်သည်။

“လမင်းသည် ငါ၏ ကိုယ်တွင် ၊၌ ပင် ထွန်းပလျက် ရှိသည်။ သို့ ရာတွင် ငါ၏ ကွယ်သော မျက်လုံးတို့ကား ထိုလမင်းကိုမမြင်နိုင်ချေ” တဲ့။

သမီးလမင်းကလေးကို မွေးဖွားရန် ဒပ်ဖရင်ဆေးရုံတွင် တက်ရောက်နေသည့် ကာလမှာ ပင် စာဆိုက ဤသို့ တမ်းတဖွဲ့ဆိုခဲ့ပေးသေး၏ ။

စာဆိုငွေတာရီကို တတိယမြောက် နောက်ဆုံးအကြိမ်တွေ ဆုံရချိန်မတော့ သူ ကျွန်မကို နှုတ်ဆက်စကား မဆိုနိုင်တော့ပါပြီ။ ကျွန်မဘာသာ ကျွန်မ၏ လက်ဦးဆရာ စာဆိုမယ်ကို ကြေကွဲ မျက်ရည်များ ဖြင့် ကန်တော့နှုတ်ဆက်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုနေ့ကား ၁၉၅၈ ခုနှစ် ၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့။

စာပေကျေးဇူးကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်မိတိုင်း စာဆိုငွေတာရီကို ကျွန်မ ဦးတင်မိပါသည်။

ဤမီးတိုင် ဘယ်တာ့မှ မငြိမ်းပါ။...။

မိုးဂျာနယ်၊ ၁၉၉၈၊ စက်တင်ဘာလ

အခန်း (၂)

ကျွန်မနှင့် စာရေး ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး

ဆုတံဆိပ်ကလေးမှာ သေသပ်လှပလွန်းသည်။

တစ်လက်မသာသာမျှ ရှိသည့် ဆုတံဆိပ်တိုင်း ကလေး။ ငွေသားစစ်စစ် အောက်ခံ ပေါ်တွင် ရွှေစင်စစ်စစ်ကို ဖူးဖူးမို့မို့ပုံသွင်းထားသည်။ တံဆိပ်၏ အလယ်ခေါင်ရှိ ရွှေသားပြင်ပေါ်၌ ကလောင်တံ သင်္ကေတအဖြစ် ငှက်မွေးတောင် တစ်ခုနှင့် ထိုသင်္ကေတပေါ်တွင် “အမျိုးသမီး ကလောင်အဖွဲ့” ဟူသော စာတမ်းကို ဖောင်းကြွစာလုံးဖြင့် အနုစိပ်ပုံဖော် ရေး ထိုးထားသည်။ စာတမ်း၏ အောက်တွင် ဒိုင်းပုံသဏ္ဌာန် တစ်ခု ဖော်ထားပြီး ယင်းဒိုင်းပုံထဲတွင် WPC ဟူသော စာလုံးသုံးလုံး နှင့် ကြယ်ပွင့်ကလေးတစ်ပွင့်၊ ရွှေသားပြင်၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်ရှိ ငွေသားပြင်ပေါ်မှာ တော့ သပြေခက်ကလေးများ က တင့်တင့်တယ်တယ်တန်ဆာဆင်နေသည်။

တံဆိပ်၏ နောက်ကျောဘက်တွင် “အမျိုးသမီး ကလောင်အဖွဲ့” ဟူသော စာကြောင်းက တစ်တန်း၊ နောက် “ဝတ္ထု တတိယဆု” ဟူသော စာကြောင်းကတစ်တန်း၊ အောက်ဆုံးတန်းတွင် မူ ၁၉၅၉ ဟူသော စာကြောင်းကတစ်တန်း၊

သေသပ်လှပလွန်းလှသော သည်ဆုတံဆိပ်ကလေးနှင့် ကျွန်မအတွက် အလွန် လည်း တန်ဖိုးရှိလွန်းလှပါသည်။ ငွေသားစစ်စစ်၊ ရွှေစင်စစ်စစ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဟုတ်ပါ။ စာပေနယ်ထဲသို့ ကဗျာကလေးများ ၊ ဝတ္ထုတိုကလေးများ ရေး ကာ မရဲတရဲလျှောက်လှမ်းပင်ရောက်နေမိသည့် ကျွန်မ အတွက် ကလောင်ကိုမြဲမြဲစွဲ၍ ဝတ္ထုများ ကို ရဲရဲလေး ဖြစ်သည့် သတ္တိကို ပေးခဲ့သော ကြောင့် ဖြစ်ပါ၏ ။

ထိုဆုတံဆိပ်ကလေးကို အမျိုးသမီးကလောင်အဖွဲ့ က ကျွန်မအား

ချီးမြှင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ကတည်းက စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အမျိုးသမီးကလောင် အဖွဲ့သည် စာပေ ဝါသနာပါသော အမျိုးသမီးများ ကို စာရေး ဆရာ ဖြစ်လာအောင်ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခြင်း၊ စာပေ ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း၊ နှစ်စဉ်လိုလို အမျိုးသမီးများ ချည့် ပါဝင်သော ပြဇာတ်များ စင်တင်ကပြ ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းကြီးများ ကို ပီပီပြင်ပြင် အောင်အောင်မြင်မြင် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် စာဆိုတော် နေ့ အထိမ်းအမှတ် ဝတ္ထုပြိုင်ပွဲဖိတ်ခေါ်ကျင်းပခဲ့ရာ စာတိုက်မှ စာမူပေးပို့၍ ကျွန်မ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ဆုရရှိကြောင်း အကြောင်းကြားစာ ရောက်လာ တော့ ကျွန်မဘယ်လို ကြည်နူး ဝမ်းမြောက်ခဲ့ရမှန်းမသိ။ ကဗျာတွေ ၊ ဝတ္ထုတွေ ရေးတာကိုမကြိုက် သော ကျွန်မ၏ မိခင်ကြီးက ထိုဆုပေးပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် ကျွန်မကို ကြည်ဖြူစွာ အခွင့်ပေးခဲ့သည်။

ဆုပေးပွဲကို ဘောင်ဒရီလမ်းတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ကျွန်မမသွားတတ်၍ ကျွန်မ၏ သူငယ် ချင်း ကဗျာဆရာမ မော်နိုင်ကို အဖော်စပ်ရသည်။ မော်နိုင်က ကဗျာဆရာကြီး ဒေါင်းနွယ်ဆွေ ဦးစီး ဦးဆောင်ပြုသည့် “နတ်သျှင်နောင် ကဗျာအသင်း” တွင် ကျွန်မနှင့်အတူတူ အမှုဆောင် ဖြစ်ကြ သည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် အမျိုးသမီးကလောင်အဖွဲ့၏ ဆုပေးပွဲ အခမ်းအနားတွင် စာရေး ဆရာမကြီးများ နှင့် ဆုံတွေ့ သိကျွမ်းခဲ့ကြရသည်မှာ လည်း မမေ့နိုင်သည့် ဖြစ်ရပ်ပင်။ ယုဝတီခင်စိန် လှိုင်၊ မမ ရဲညွန့်သော င်း၊ မမ ယုဝတီခင်ဦး၊ မမ ယုဝတီကြည်ဝေ၊ မမ ယုဝတီသီဂီမြင့် စသည့် မမ လှလှ ချောချောတွေ ...၊ အစ်မကြီး ယုဝတီ တင်လေးဝေကတော့ တိုင်းရင်းမေတွင် ကျွန်မ ဝတ္ထု တိုများ စတင်ရေးသားစဉ်ကတည်းက မြင်တွေ့ သိကျွမ်းခဲ့ဖူးပြီးသား၊ အစ်မကြီး ယုဝတီတင်လေးဝေက တိုင်းရင်းမေ အယ်ဒီတာ ဆရာကြီး သင်္ခါ၏ ဇနီး ဖြစ်သောကြောင့်ပင်၊ သို့ ပေမယ့် ကျွန်မ အနေနှင့် အလွန် သိထားသင့် သိထားလိုက်လှသော ဆရာမကြီးတစ်ယောက် အကြောင်းကိုတော့ ထိုအချိန်က လုံးဝမသိရှိခဲ့ခြင်းမှာ

ကျွန်မ၏ အားနည်းချက်ပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

စဉ်းစားကြည့်လေလေ၊ ကျွန်မ ညံ့ဖျင်းမှန်းသိလာလေလေပင်။ ကျွန်မသည် အမျိုးသမီး ကလောင်အဖွဲ့မှ ချီးမြှင့်သော ဆုကို တက်ရောက်ရယူခဲ့သော်လည်း ထိုကလောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ မှာ ကျွန်မလေးစား အားကျလှသော ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ လုံးဝမသိရှိ ခဲ့ပေ။

ကြည့်ပါဦး၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးသော အမျိုးသမီးကာလပေါ် ဝတ္ထုရေး ဆရာမ၊ ပထမဦးဆုံးသော အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေသူ၊ ပထမဦးဆုံးသော အမျိုးသမီးအယ်ဒီတာ၊ ပထမဦးဆုံးသော အမျိုးသမီး သတင်းဆရာမ၊ ပထမဦးဆုံးသော အမျိုးသမီးဇာတ်ညွှန်းရေး သူ၊ ပထမ ဦးဆုံးသော အမျိုးသမီးစာပေအဖွဲ့ကို တည်ထောင်သူ...။ သည်လိုအံ့ဘနန်းစွမ်းရည်များ ဖြင့် တိုင်း ပြည်နှင့် အမျိုးဂုဏ်ကို ဆောင်မြှင့်သော ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည် ကျွန်မအား ဆုချီးမြှင့် ခဲ့သော အမျိုးသမီးကလောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မမသိခဲ့သည် မှာ ဘယ်လောက်များ အပြစ်တင်စရာ ကောင်းလှပါသလဲ။

ဆုယူပြီး အိမ်ပြန်ရောက်မှ ကျွန်မကို ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးကလောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ မှာ ဆရာမကြီးဒဂုန်ခင်ခင်လေး ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်မ၏ မိခင်ကြီးက ပြောပြ၍ သိရတော့ ကျွန်မမှာ တန့်နဲ့။ မိခင်ကြီးကလည်း ဒေါ်ဒေါ်၏ စာဖတ်ပရိတ်သတ်တစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် ဒေါ်ဒေါ်နှင့် ပတ်သက် သမျှ အတော် ပြောပြနိုင်ခဲ့သည်။ “ဒီဆရာမကြီးပေးတဲ့ဆုမို့ အမေက လွှတ်တာပေါ့သမီးရယ်၊ အံ့ပါ ရဲ့” ဟုအမေက တဖျစ်တောက်တောက်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်အပြစ်တင်မဆုံး ဖြစ်မိရာက ဆရာမကြီး ဒေါ်တင်လေးဝေကို အပူကပ်ရတော့သည်။ ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးထံ သွားပါက ကျွန်မကို ပါ ခေါ်သွားပါမည့်အကြောင်း၊ တွေ့ ဆုံ၍ ကန်တော့ချင်လှသည့်အကြောင်းပြောပြတော့ ဆရာမကြီး ဒေါ်တင်လေးဝေက သူ့ပုံစံအတိုင်း လေသံအေးအေးကလေးဖြင့် “အတော် လည်းရယ်စရာကောင်း တဲ့

ကောင်မလေး အူကြောင်ကြောင်နဲ့” ဟုဆိုပါသည်။ သို့ ပေမယ့် ကျွန်မဆန္ဒ ပြည့်ဝခဲ့ရပါ သည်။

ထိုနေ့က တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တိုက်မှာ ဆုံကြပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ဘောင်ဒရီလမ်း (မမ္မစေတီလမ်း)သို့ သွားကြသည်။ ရောက်ရောက်ချင်းမှာ ပင် ဒေါ်ဒေါ်ခင်ကိုတွေ့ ရသည်။ အသားအရည် ဝင်း ဝါစိုပြည်လျက် အရပ်အမောင်း အနေတော် ၊ ကိုယ်လုံးပြည့်ပြည့် မျက်နှာဝိုင်းဝိုင်း စက်စက် ကလေးနှင့် ဒေါ်ဒေါ်ခင်မှ အသက်ငါးဆယ်ကျော် ခြောက်ဆယ်တွင် ၊ ဟု လုံးဝမထင်ရအောင်ပင် နုပျိုလှပပေသည်။ “မနေ့ကတည်းက တင်လေးဝေလာမယ်လို့ သိထားတာလေ၊ ဒါကြောင့် စောင့် နေတာ”ဟု ကြိုဆိုစကားပြောသည်။

“ဟုတ်တယ် မမခင်အစည်းအဝေးကိစ္စ တိုင်ပင်စရာရှိတယ်ဆိုလို့ ကျွန်မလာတာပါ။ နောက်ပြီး ဒီကလေးမကလည်း မမခင်ဆီ လာချင်တယ်ဆိုလို့။ မမခင် သူ့ကိုမှတ်မိပါသလား၊ တက္ကသိုလ် ကြူကြူသင်းလေ၊ ဝတ္ထုပြိုင်ပွဲမှာ ဆုရခဲ့တာလေ”ဟု မိတ်ဖွဲ့ပေးလိုက်၏ ။ ဒေါ်ဒေါ်ခင်က ပြုံးကြည့်လျက်။

“ဪ ဒါကြောင့် မြင်ဖူးပါတယ် ထင်နေတာ၊ သိတာပေါ့ တင်လေးဝေရယ် စာရေး ကောင်းတဲ့ ကလောင်တစ်ချောင်းပဲ၊ ကြိုးစားရေး နော် ကြူကြူသင်း၊ အခုတတိယရရင် နောက်တစ်ကြိမ်မှာ ပထမရအောင် ဇွဲနဲ့ရေး ၊ ဒေါ်ဒေါ်ခင်ဝတ္ထုစာရေး တုန်းက အသက်ဆယ်သုံးနှစ် ပဲရှိသေးတာ။ မိဘ အသိုင်းအဝန်းကလည်း ခွင့်ပြုတာ မဟုတ်ဘူးကွဲ့”ဟု ရင်းရင်းနှီးနှီးပြောသဖြင့် အ ဖြစ်ချင်းတူသူမို့ ကျွန်မမှာ ပြုံးချင်ချင်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ကြည်စင်ဝင်းပသော မျက်နှာ၊ ပြန့်ပြူးပြေပြစ်သော နဖူး၊ ဖြောင့်တန်းသော မျက်ခုံးများ နှင့် ရှင်းလွဲတောက်ပနေသော မျက်လုံးများ ကို ငေးမောကြည့်ရင်း “အတော့်ကို ချော တဲ့ဆရာမကြီး”ဟု ကျိတ်၍ မှတ်ချက်ချနေမိ၏ ။ စင်စစ်မတော့ ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ရုပ်သွင်ပြင်လျာမှာ ချော မောလှပရုံမျှသာမက အလွန် သန့်၍ ခုံညားလှပါသည်။ ဥပမိရုပ်ကောင်းလှသည်ဟုဆိုရမည် ၊

ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ဟန်အမူအရာရှိသော်လည်း တည်ကြည် ပြတ်သားသော လေယူလေ သိမ်းကြောင့် စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာတည်တံ့မည့် အမျိုးသမီးကြီးမှန်း သိသာလှသည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်သည် မြန်မာမင်းတို့၏ မှူးကြီး မတ်နွယ်မှဖွားမြောက်လာသူ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေါ် ဒေါ်ခင်၏ ဘေးကြီးမှာ ပိဋကတ်တော် အုပ် မိုင်းခိုင်မြို့စား အတွင်းဝန် မင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အဘိုး မှာ ဝက်မစွတ်မြို့စား ဝန်ထောက် မင်း ဖြစ်၍ မိဘနှစ်ပါးမှာ ဝတ်မစွတ်ခင်ခင်လတ်ကြီးနှင့် ဦး မောင်မောင်ကျော်တို့ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေါ်ဒေါ်ခင်သည် မျိုးရိုးဂုဏ်ကို အစဉ်စောင့်ထိန်း၍ အမျိုးကို ချစ်တတ်သူ ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အစ်မကြီး ယုဝတီတင်လေးဝေက လမ်းတစ်လျှောက်လုံး ပြောပြခဲ့လေသည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ မျိုးချစ်စိတ်ကို ၁၉၆၈ ခုနှစ် မှစ၍ သူရေး သားခဲ့သည့် “ကျွန်းဦး တည့်သန် လျက်ခုံ” ပြည်တွင်း ခရီးသွားဆောင်းပါးရှည်ကြီးထဲတွင် ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ယင်း ဆောင်းပါးထဲတွင် စစ်ကိုင်းနှင့် ရွှေကြက်ယက် တစ်ဖက်ကမ်းနှစ် တစ်ဖက်ကမ်း ပေါင်းကူးဆက်သွယ် ဆောက်လုပ်ခဲ့သော အင်းဝတံတားကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့သည်။

“အင်းဝတံတားကြီး မပေါ်ပေါက်ခင် နှစ် ပေါင်း များစွာက လူအများ သီဆိုလေ့ရှိတဲ့ သီချင်းတပေါင် တစ်ခု ရှိနေသေး၏။ ထိုတပေါင်းသီချင်းကား ရွှေကြက်ယက် မိကျောင်းပေါ်၊ မရာ ကျောက်ကိုက်တဲ့ မိကျောင်း”ဟု ဆိုကြပါသည်။ ယင်းသီချင်းသည် စာရေး သူ ငါးနှစ် သမီးလောက် ကပင် လူကြီးများ သီဆိုနေသည်ကို ကြားနေခဲ့ရပါသည်။ ယင်းသီချင်းမှာ အင်းဝတံတားကြီး တည်ဆောက်သော အချိန်တွင် ပို၍ ခေတ်စားပြီး ဆန်းသစ်လာပြန်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၁၉၃၅ - ၃၆ ခုနှစ် လောက်တွင် အင်းဝတံတားကြီး တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့သည့် ထင်၏။

လွန်ခဲ့သော နှစ် ပေါင်းတစ်ရာကျော်က အင်္ဂလန် နိုင်ငံကို အုပ်စိုးသူသည် ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဘုရင်မလက်ထက်မှာ ပဲ မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်း ရေး - မြိတ် - ထား ဝယ်အထိ သိမ်းယူခြင်း၊ ဒုတိယ ရန်ကုန်မှ ပြည် - သရက်အထိ အလယ်ပိုင်း သိမ်းယူခြင်း၊ တတိယ အထက် မြန်မာပြည် မန္တလေးအထိ အလုံးစုံသိမ်းယူခြင်း ဖြစ်၍ မြန်မာတစ်ပြည်လုံး စုံးစုံးမြုပ် သူ ကျန် ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ အနှစ် တစ်ရာလောက်ရှိခဲ့ပြီ။ သို့ ကြောင့် ဝိတိုရိယဘုရင်မကို မရာကျော် ဟု ဆိုလိုရင်း ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ် သိပိတ်ကြီးမှအစ ဂျီစီဘီအေ မန္တလေးကွန်ဖရင့်ကြီးပြီး အထိ မြန် မာတို့နိုင်ငံရေး ချိုးချစ်စိတ်ဓာတ်များ နိုးဆွတက်ကြွချိန် ၁၉၃၅ ခုနှစ် လောက် ပိုင်းအတွင်း ကိုယ် ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး မရမနေတောင်းဆိုလာခဲ့၏ ။ ဟုမ္မရူးခေါ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှု ရရှိရန်ကြိုးစားပြီး ဝံသာနုတရားတွေ လှိုင်လှိုင်ကြီး ဟောနေချိန် ဖြစ်သည်။ ထောင်ကျခံ တိုက်ပွဲကြသည့်။

ထိုအချိန်နှင့်ကိုက်၍ အင်းဝတံတားကြီး ပေါ်လာသော အခါ မရာကျော် ကိုက်တဲ့ မိကျောင်း (ကိုက်မဲ့မိကျောင်း) ဟု အတပ်အပ်စွပ်စွဲကြတော့သည်။ နှစ် တရာကျော် ဝိတိုရိယ ဘုရင်မ၏ လက်အောက်ခံ ကျွန်ဘဝမှ ရုန်းကန်ထကြွကြတော့မည့် အတိတ်နိမိတ်ဆိုပြီး အတတ်စိတ်ဝင်စားခဲ့ ကြသည်ကို တွေ့ မြင်ကြားသိခဲ့ရသည်”ဟု ခြေခြေမြစ်မြစ် တင်ပြခဲ့သည်ကို ဖတ်ရှုလိုက်ရ၍ ဒေါ် ဒေါ်ခင်၏ ရင်တွင်း ၌ လှိုင်းထနေသော ချိုးချစ်စိတ်ဓာတ်များ သည် ကျွန်မ၏ ရင်ကိုပင် ရိုက်ခက် သွား ခဲ့ပေသည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ရင်းနှီးနွေထွေးစွာ ဆက်ဆံပုံကြောင့် ကျွန်မ စိတ်ရဲလာကာ အလွန် သိချင်နေ သည့် မေးခွန်းတစ်ခုကို ထိုနေ့က မေးမိခဲ့သေးသည်ကို ပြန်လည် အမှတ်ရနေမိ၏ ။ ကျွန်မ၏ ကြီး တော် တို့ ဇနီးမောင်နှံက သရဲ၊ တစ္ဆေပုံပြင်များ အလွန် အပြောကောင်းသည်။ ကျွန်မတို့ ကလေး ဘဝက ညဦး ဘုရားဝတ်ပြုပြီးလျှင် ဘကြီးတို့ ဇနီးမောင်နှံအနားတွင်

ထိုပုံပြင်များကို နားထောင် လေ့ရှိကြသည်။ သိုက်တူးသွားကြရာ ကျောက်တံခါးကြီး ခုနှစ် ချပ်ကို အင်နှင့် ပေါက်၍ ဖွင့်ကြ ကြောင့် ၊တံခါးနားမှာ ဘီလူးကြီးတွေ တင်းပုတ်ကြီး ထမ်း၍ ထိုင်စောင့်နေကြကြောင်း၊ သိုက် စောင့်တွေ က အလွန် လှပသည့် မင်းသမီးလေးအသွင်ဖန်ဆင်း၍ မြူဆွယ်ကြရာ တပည့်တွေ စိတ် မထိန်းနိုင်ဘဲ စည်းပေါက်သွား၍ သေပြေး ရှင်ပြေး ပြေးခဲ့ရကြောင်းတွေကို ယုတ္တိရှိရှိ ပြောလေရာ ကျွန်မတို့မှာ တအံ့တဩ။

“မည်းမည်း ၊ ကောင်ကြီးဟာ တစ်ကိုယ်လုံး အမွေးတွေ နဲ့ဖုံးနေတာ။ သူက လူထက် သုံး လေးဆကြီးတာဗျ။ သူ့လက်တစ်ဖက်ဟာ ဘာဘာ အရပ်ထက် ရှာတာပေါ့။ မျက်နှာကြီးကလည်း အဖု အထစ်တွေ ၊ အပိန်အဖောင်းတွေ နဲ့ ကြောက်စရာကြီး။ မျက်လုံးကြီးက အုန်သီးလောက်ရှိသဗျ။ သူက တဲထဲကို ဝင်လာပြီး ငါဆာတယ်၊ ငါဆာတယ်နဲ့ အော်တာ၊ သူ့လက်ကြီးကို ရှေ့တန်းပြီး” စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ကာနွဲ့ကာ ပြောလေတော့ ကျွန်မမှာ ထိုလက်ကြီးက ကိုယ့်ကိုပဲ လာဆွဲတော့ မလိုလို ကြက်သီးတွေ ထကာ ဘကြီးရင်ခွင်ထဲတိုး၍ ဝင်မိတော့၏ ။

“အေး ဘုရား မှန်မှန်မရှိခိုးတဲ့ ကောင်လေးကို သူ့လက်ကြီးနဲ့ ဂုတ်ကဆွဲပြီး တင်ပါးကို သုံး လေးချက် ရိုက်တော့တာဗျ။ ဘုရားရှိခိုးတဲ့ ကောင်မလေးကိုတော့ သူဘာမှ မလုပ်နိုင်ဘူး၊ အနား တောင်မကပ်နိုင်ဘူးသိလား” ဟု ဆက်ပြောတော့မှ စိတ်အေးကာ ဖြောင့်ဖြောင့် အိပ်ပျော်ပါတော့ ၏ ။ ညတိုင်းဘုရားကို မပျက်မကွက် ရှိခိုး ဖြစ်သည်ဆိုသည့် အကြောင်းကိုတော့ ပြောစရာပင် လိုတော့မည် မထင်ပေ။

ငယ်စဉ်ဘဝက နားရည်ဝခဲ့သော ထိုပုံပြင်များ မှ ကျွန်မစာဖတ်လေ့ ပြင်းလာချိန်၌ “ကိုကို လေး”၏ မှော်ဆရာမှတ်တမ်းများ ထဲမှဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုကိုလေး ဆိုသည်မှာ ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ ကလောင် ပွားတစ်ခု ဖြစ်ကြောင်း သိရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်၍ ထိုမေးခွန်းကို မေးမိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

“စုန်းတွေ ကေဝတွေ ၊ သိုက်တွေ အကြောင်း ရေး ခဲ့တာ ဒေါ်ဒေါ်ခင်

တကယ်ပဲ ကိုယ်တွေ ကြုံဖူးလို့ရေး တာပါလားရှင်”ဟုအရဲစွန့်၍ မေးမိတော့
ဒေါ်ဒေါ်ခင်က ပြုံးယောင်ယောင်ပြုလျက် “ဒီလို ကလေးရဲ့ ဒေါ်ဒေါ်ခင်က လူတွေ ကို
အပျင်းပြေဖတ်ဖို့ရေး ခဲ့တာပါ။ လူတွေ က ဒီဝတ္ထုမျိုးကို သိပ်ဖတ်ချင်ကြတာ၊
ဒါကြောင့် တမင် ဇာတ်လမ်းဆင်ပြီး ရေး ရတာ ကလေးရဲ့။ တကယ်တော့
ဒေါ်ဒေါ်ခင်က အဲဒါတွေ ကို လုံးဝအယုံအကြည်မရှိခဲ့ဘူး။ ဒေါ်ဒေါ်ခင် ယုံကြည်တာက
ရတနာသုံးပါး ပဲ ကလေးရေး”ဟူသော အဖြေက ကျွန်မကို ဘဝင်ကျစေခဲ့ပါသည်။

နောင်နှစ် ပေါင်းအတော် ကြာ၍ ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ “နှစ်
ပေါင်းခြောက်ဆယ်” ကိုယ်ရေး ဝတ္ထု အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ရသော အခါတွင် မှ
ထိုစုန်းကေဝါတစ္ဆေ၊ သိုက်စသည်များ ကို ရေး သာခဲ့သည်မှာ စိတ်ကူးပေါက်ရာ
အလွယ်တကူ ကောက်၍ ရေး သားခဲ့သည်မဟုတ်ဘဲ ကေဝါသရကျမ်း၊ တဇ္ဇက
ဒီပနီစသည့်ကျမ်းအမျိုးမျိုးအပြင် ရှေးက လောကီကျမ်း၊ ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်း၊
သိုက်စာနှင့် ပေမူ အဟောင်း အနွမ်းများ ကိုပါ စစ်စစ်ပေါက်ပေါက်လေ့လာဖတ်ရှုပြီး
အထောက်အထားဆိုင်ရာ ပညာ ရပ်များ ကို ရှာမှီးခဲ့ရကြောင်း၊ ဇာတ်ကွက်ကို
လိုသလိုဆင်၍ ရှေးကျမ်းစာပေမူဟောင်းများ ထဲမှ၊ အင်း၊ အိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊
ဆေးဝါးပြုလုပ်နည်းတို့ကိုပါ ဖြည့်စွက် ထည့်သွင်းရေး သားခဲ့ရကြောင်း
စသည်တို့ကို ကျွန်မသိရှိခဲ့ရ၍ အလေ့အလာ ဗဟုသုတများ စွာ ရှာမှီးနိုင်သော
ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးကို ပို၍ ချီးကျူးမိပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့်
မှော်ဆရာမှတ်တမ်းပါ ဝတ္ထုများ မှာ ယုတ္တိယုတ္တာရှိ၍ တကယ့်အ ဖြစ်အပျက်များ ဟု
ထင်မှတ်ကာ စာဖတ်သူတွေ စိတ်ဝင်တစားစွဲ၍ ဖတ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်မည် ဟု
ကျွန်မထင်ပါ သည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ စာများ မှာ စေတနာ အားကောင်းလှပေသည်
ဖတ်သူအတွက် တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု အကျိုးကျေးဇူးရှိစေမည် ဟု
ကျွန်မဆိုချင်ပါသည်။ ကြည့်ပါ။ စာဖတ်သူတွေ အပျင်းပြေစေ ရန် ရည်ရွယ်၍ ရေး
ခဲ့သည့် စုန်းကလေဝ ဇာတ်လမ်းတွေ ထဲမှာ ပင် ကတိသစ္စာမြဲရန်၊ သူတစ်ပါး

အပေါ်နီငြိထက်စီးနင်းမပြုရန် စသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားစောင့်ထိန်းတတ်စေသည့် သဘောတရား များ ကို အစဉ်စောင်းပေးရေး လေ့ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။
၁၉၃၉ ခုနှစ် က ရေး ခဲ့သည့် မှော်ဆရာမှတ်တမ်းထဲ၍ ပါဝင်သော
ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ထဲတွင် ခေတ်ကာလသားသမီးများ ကိုယ်
ကျင့်သိက္ခာစောင့်ထိန်းတတ်အောင် အောက်ပါအတိုင်းထည့်၍ ရေး
သားထားသည်ကို ကျွန်မဖတ်ရှု ခဲ့ဖူးပါသည်။

“မင်းတို့ခေတ် ဟုတ်တာက လောကဓာတ် အကြံဆန်းဉာဏ်ဆန်းများ
နှင့်သာ ဆိုင်တယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့မဆိုင်ဘူးကွဲ့။ ဟို ရှေးခေတ်တုန်းကတော့
လူတွေ ဟာ ကတ္တိသစ္စာ အင်မ တန်တည်ကြည်တယ်။
မုသားဆိုတဲ့လိမ်လည်မှုစကားကို ကြားတောင်မကြားဖူးဘူး။ ကိုယ့်ကျင့်
တရားကလည်း လုံခြုံကြတယ်။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားကိုလည်း လက်ကိုင်ထားကြတယ်။
ကံငါးပါးလည်း လုံခြုံကြတယ်။ ပဉ္စသီးငါးပါး ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲသို့ မြဲကြတယ်။
ကတိသစ္စာကလည်း ဘယ်လောက် မတည်တယ်၊ တည်တယ် ယုတ်စွာ အဆုံးကွယ်
ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု၊ ကြေးငွေချေးငှားမှု များ မှာ ပင် ယခုကာလလို စာချုပ်လား၊
ခေါင်းကပ်လား၊ လက်မှတ်ထိုးလား မလုပ်ရဘူး၊ အသိသက်သေ လည်း မရှိဘူး။
အချင်းချင်း ယုံကြည်ကြရတယ်။ ပြီးတော့လည်း အသက်တစ်ချောင်း အသေခံ ရင်
ခံမယ်၊ နှုတ်ကတိတစ်ခွန်းကို အထိမခံကြဘူး။ အဲဒီ လို လူတွေ က
တရားစောင့်တော့ မိုးလေဝ သ လည်းမှန်တယ်၊ ဥတုသပ္ပာယ်မျှတတယ်၊
နတ်တို့သိကြားတို့ ဆိုတာကလည်း စောင့်ရှောက် မစ တယ်။ စောင့်ငဲ့ကြည့်ရှုတယ်”

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ စာမျက်နှာများ ထဲမှ ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏
စိတ်နေသဘောထားကို ကျွန်မ မြင်တွေ့ ခဲ့ရသည်ဟု ကောက်ချက်ချချင်ပါသည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်သည် မြန်မာသွေးစစ်စစ်ပီပီ ရှေးနှစ်
ပေါင်းထောင်ကျော်ကတည်းက တည်တံ့ ခိုင်မြဲခဲ့သော
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအဆောက်အအုံကြီးကို အလွန် မြတ်နိုး၍ အစဉ်ဂုဏ်ယူမဆုံး

ဖြစ်နေခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပေသည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်ရေး သားခဲ့သည့် “ကျွန်းဦးတည့် သန်လျင်ခုံ”ခရီးသွားမှတ်တမ်းရှည်ကြီးထဲ၌ ထို သဘောသဘာဝများ ကို ကဏ္ဍတိုင်းတွင် တွေ့ ရှိရပေသည်။ ဒေါ်ဒေါ်ခင်တို့အဖွဲ့ ပုဂံသို့ ရောက်ခဲ့ ရာ အာနန္ဒာဘုရားကြီး ကို ပင်ရောက်ဖူးမြော်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ ဒေါ်ဒေါ်ခင်က မြန်မာ့ရှေးဟောင်း ဗိသုကာ လက်ရာအတတ်ပညာကို အားပါးတရကြီး ချီးကျူးရေး သားခဲ့လေသည်။

“အာနန္ဒာ ဘုရားမှာ ကျန်စစ်မင်းကြီး နန္ဒမူ လိုဏ်ဂူပုံသဏ္ဌာန် ရည်ရွယ်၍ တည်ထားသော ဘုရားကြီး ဖြစ်၍ အလွန် ပုံပန်းလှ၍ အချိုးအစားကျန လက်ရာမြောက်လှသော ဘေးဘက်မုခ် လိုဏ်ဂူခံ အာရုံခံ သုံးထပ်နှင့် ဘုရားကြီး ဖြစ်သည်။ စေတီရံ တစ်သော င်း၊ မုခ်ပေါင်းတစ်ထောင်ရှိ သည်။ သံတန်း၊ သစ်သားတန်း ယက်မလုံးဝမပါသော အုတ်ပေါင်းကူးများ ဖြင့် ဖန်တီးထားနိုင် ခြင်း၊ ဘေးဘက်မုခ်ကြီးများ မှ တစ်ဆင့်အပေါ်ပစ္စယံသို့ ကွေ့ကောက်လိမ်တက်သွားသော လျှို့ဝှက် ကြောင်လိမ်အုတ်လှေကားများ ကလည်း ပေါင်းကူးများ အကြားတွင် ပညာသားပါပါ ရှိနေသေး ရာ ကမ္ဘာ့အံ့ချီး ဖွယ်ရာတစ်ပါးကဲ့သို့ ဖြစ်နေသဖြင့်လည်း ယနေ့ထိ နိုင်ငံခြားသားတို့ လက်ဖျားခါမိကြ သော မြန်မာ့ရှေးခေတ် ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာလက်ရာများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။”

အနှစ် ကိုးရာ တစ်ထောင်ခန့်က အင်ဂျင်နီယာ အတက်စသော အဆောက်အဦ စေတီဘုရားများ ကဲ့သို့ ပုဂံသားတို့ ဖန်တီးတီထွင်ထားခဲ့နိုင်သည်ကို ခန့်မှန်းလျက် မြန်မာတိုင်း ရင်း သားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ၊ ကာယ၊ ဉာဏ စွမ်းအားများ ကို ယနေ့ခေတ်လူတို့ အားကျဖွယ်၊ ဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းလှပေတော့သည်။

အင်းဝရွှေမြို့ကတော့သို့ ခရီးတစ်ထောက် ရောက်ခဲ့ပြန်တော့လည်း အင်းဝတွင် ထွန်းကား ထင်ရှားခဲ့သည့် ဆရာတော် ကြီးများ နှင့်

စာဆိုအကျော်အမော်ကြီး များ ကို ဒေါ်ဒေါ်ခင် ဦးညွတ် လွမ်းဆွတ်ကာ ခံစားချက် အပြည့်ဖြင့် စာဖွဲ့ခဲ့ပြန်ပါသေး၏ ။

“ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာသီလဝံသတို့၏ ။ ကျောင်းတော် ရာများ မရှိတော့သော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပျို့ကဗျာ၊ စာပေစောင်စောင်တို့ မကွယ်ပျောက် မပျက်စီး။ နန်းတော် ကြီးတွေ ၊ အိမ် တော် ကြီးတွေ ပျက်စီးကုန်သော်လည်း ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၏ ပျို့ကဗျာလင်္ကာများ ၊ ကြိုးသီချင်း များ ဘွဲ့သီချင်းများ နှင့် တျာချင်းတို့ မပျောက်၊ ထန်းတက်သမား၊ လှေသမား တျာခင်များ ခုမှပိုပြီး တော့ခေတ်စားနေလိုက်သေးတော့၏ ။ မိဖုရားကြီး ရှင်မင်းမှစ၍ မြဝတီမင်းကြီးဦးစ၊ ပြင် စည်မင်း သားကြီးတို့ သီချင်းတွေ တေးထပ်တွေ ဟာလည်း ယနေ့ဂီတသမားတို့ ပါးစပ်ဖျား၌ ဝဲပျံနေဆဲ၊ နှလုံးသားမှ ပါးစပ်ဖျားသို့ တိုက်ရိုက် ရွတ်ဆို ဆင်းသက်နေကြဆဲ၊ မညှိုးမနွမ်း ပွင့်စပန်းကဲ့သို့ လန်းဆန်း၊ ရှင်သန်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ ပျက်ကုန်ကြစေကာမူ ဟဒယဝတ္ထုနှလုံးသား တွင် စွဲထင်နေရစ်မှုတို့က ဘယ်ခါမှမပျက်ပြယ်သယောင်ယောင် ခိုင်မြဲစွာ ရပ်တည်နေနိုင်သည်မှာ အံ့တစ်ပါး ဖြစ်ပါပေသည်”ဟု ထုနှင့်ထည်နှင့် ခိုင်ခံ့တည်မြဲနေဆဲ ဖြစ်သော သူကိုယ်တိုင်လည်း မြတ် နိုးစွာ လေ့လာလိုက်စားခဲ့သော စာပေ၊ ဂီတ၊ အနုပညာ၊ ပစ္စည်းများ အတွက် ဂုဏ်ယူတန်ဖိုး ထားစွာရေး သားခဲ့သည် ကို ကျွန်မ ကျေနပ်နှစ်သက် လှပါသည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ကျွန်းဦးတည့် သန်လျက်ခုံ သည် သာမန်ခရီးသွားမှတ်တမ်းမျှသာမဟုတ်။ ရောက်လေရာ မြို့ရွာဒေသတို့၏ သမိုင်းကြောင်း၊ ဒေသခံတို့၏ ထူးချွန် ထင်ရှားသော စွမ်းဆောင် ချက်စသည်များ ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံတင်ပြထားခဲ့သဖြင့် သမိုင်းမှတ်တမ်း တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်နေလေရာ စာရေး ဆရာကြီး သိန်းဖေမြင့်က လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ချီးကျူးခဲ့သည်ဟုလည်း ကျွန်မ မှတ်သားရဖူး ပါ သည်။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်သည် ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၊ ကိုကိုလေး၊ ရတနာပုံထိပ်တင်လှိုင်၊

ယုဝတီလေနီ ဟူ၍ ကလောင်နာမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် ပင်ကိုယ်ရေး ဝတ္ထုမျိုးစုံ၊ ဆောင်းပါး မျိုးစုံတို့ကို သူနှင့် ခေတ်ပြိုင် အမျိုးသားစာရေး ဆရာကြီး များ ဖြစ်ကြသည့် ဆရာကြီး ဝိမိုးနင်း၊ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၊ ဆရာကြီး ဓူဝံ၊ ဆရာကြီး ဇေယျ၊ ဆရာကြီး ဦးဉာဏ စသူတို့နှင့်အပြိုင် သွက်သွက်ကြီး လက်စွမ်းပြနိုင်ခဲ့သော ထူးချွန်စာရေး ဆရာမကြီး ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာနန်းတွင် ရေး ရာများ ကို စေ့စေ့ငုငု သုတေသနပြု၍ (အတွင် တော် မှ အရေး များ ကို သိမိလိုက်သော အဘိုး ဖြစ်သူဝက်မစွတ်ဝန်ထောက် မင်းကြီး၏ အဆိုအမိန့်များ ကိုပါ ပေါင်းစပ်၍) ရေး သားခဲ့သည့် “စာဆိုတော် ” ကဲ့သို့ သော ဂန္ထဝင်မြောက် ဝတ္ထုကြီးမှစ၍ သတင်းစာ၊ ဂျယ်နယ်များ ထဲတွင် လောက၌ အမြင်မတော် သည်များ ကို ထေ့စာ၊ သရော်စာများ အ ဖြစ်ရေး သားနိုင်ခဲ့သည့် ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ပါရမီမှာ နည်းနည်း နောနောပါရမီမဟုတ်မှန်း တွေ့ မကြည့်ဘဲနှင့် သိနိုင်ပါသည်။

ထိုနေ့က ကျွန်မ ဒေါ်ဒေါ်ခင်ကို ရိုသေးလေးမြတ်စွာ ကန်တော့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ “ထူးချွန် အောင်မြင်တဲ့စာရေး ဆရာမကြီး ဖြစ်ပါစေကွယ်”ဟူသော ဒေါ်ဒေါ်ခင် ပေးလိုက်သည့် မေတ္တာဆု တောင်းကို ရင်ဝယ်ပိုက်ရင်း ကျွန်မ ကြည်နူးမဆုံးတော့ပေ၊ သည်အကြောင်းတွေ ကို သူငယ်ချင်း မော်နိုင်ကို ပြောပြတော့သူပါ မခေါ်ရကောင်းလားဟု စိတ်တိုကာ ကျွန်မကို ခန့်စကားဆိုခဲ့သည်ကို မှတ်မိနေပါသေး၏ ။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်သည် သူကိုယ်တိုင်က ဘက်စုံထူးချွန်အောင်မြင်သလို သူတစ်ပါးကိုလည်း ထူး ချွန်အောင်မြင် စေလိုသူ ဖြစ်သည်။ ထူးချွန်အောင်မြင်စေရန်လည်း သူကိုယ်တိုင် ကမကထပြု၍ ငွေအား လူအားစိုက်ထုတ် အကုန်အကျခံကာ ဆောင်ရွက်ပေးလေ့ရှိသည်။ စာရေး ဆရာများ နှင့် ဂီတ သမားများ အပေါ်လည်း အလွန် သံယောဇဉ်ကြီးကာ သဒ္ဒါတရားအပြည့်ဖြင့် ကူညီစောင့် ရှောက်လေ့ရှိသည်၊ ဂျာပန်ခေတ်အတွင်း :

စားဝတ်နေရေး ကျပ်တည်းခက်ခဲလှသော အချိန်တုန်းက စာရေး ဆရာမိသားစုများ
ကို ဒေါ်ဒေါ်ခင်က သူ့အိမ်ပေါ်တွင် တင်၍ လနှင့်ချီကာ ကျွေးမွေး စောင့်
ရှောက်ခဲ့သည်ဟု ဆရာကြီး သင်္ခါက ကျွန်မကို ပြောပြခဲ့ဖူးပါသည်။

“နောက်ကိုလည်း လာနော်၊ မရှင်းတာရှိရင်
သိချင်တာရှိရင်လာခဲ့”ဟုဒေါ်ဒေါ်ခင်က ပြော လိုက်၍ ကျွန်မသွားရန် နှစ် ကြိမ်၊
သုံးကြိမ် ကြိုးစားခဲ့ပါသော်လည်း၊ သို့ သော် ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ကျန်း မာရေး ၊
စီးပွားရေး နှင့် အိမ်ထောင်ရေး အခြေအနေကို တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်နား
ကြားနေရ၍ ကျွန်မထပ်မံကြိုးစားတော့၊ လူကြီးတစ်ယောက်
စိတ်ရှုပ်ထွေးနေရသည့်အချိန်မှာ ကျွန်မကြောင့် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်မှာ စိုး၍
ဖြစ်ပါသည်။ ကြားရသမျှမလှသည့်သတင်းတွေ ကြောင့် ဒေါ်ဒေါ်ခင် အတွက်
စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေခဲ့ရသည်။

နောက်ပိုင်းကျတော့လည်း ကျွန်မကိုယ်တိုင် လင့်ဝတ္တရား၊
သားဝတ္တရားတွေ များ လာပြီး ဖြစ်၍ ဒေါ်ဒေါ်ခင်ထံ လုံးဝမရောက် ဖြစ်တော့။ သို့
သော် ကျွန်မလေးစားလှသည့် ဆရာမကြီး၏ သတင်းကိုမူ ရောက်လေရာ အရပ်မှ
နားစွင့်နေမိမြဲ။

ဒေါ်ဒေါ်ခင်၏ ဘဝဇာတ်ကြောင်းဟု ဆိုနိုင်သော နှစ် ပေါင်း
(၆၀)စာအုပ်ထူကြီးကိုလည်း ဖတ် ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါများ ကြွယ်ဝခြင်း၊
စာပေထူးချွန်အောင်မြင် ပေါက်ရောက်ခြင်း၊ အလှူကြီး အတန်းကြီးများ ကို
သိန်ပေါင်းများ စွာချီ၍ လှူဒါန်းနိုင်ခဲ့ခြင်း စသည့်အကျိုးပေးများ ကောင်းလှသော
လည်း ဆွေမျိုးဉာဏာနှင့် အိမ်ထောင် ဖက်တို့ကြောင့် ဒေါ်ဒေါ်ခင်မှာ စိတ်ဒုက္ခ
ရောက်ခဲ့ကြောင်း သိရ၍ ကျွန်မမှာ ကြင်နာမဆုံး ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အေဝေးမှသာ လှမ်း၍
မေတ္တာပို့ ဆု တောင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ် ကုန်လောက်တွင် ရန်ကုန်သို့ ခေတ္တပြန်ရောက်နေခိုက်
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့် ပွားရေး အသင်းမှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် မဟာဂီတ ဦးပြုံးချို

နှစ် တစ်ရာပြည့်မွေးနေ့ပွဲ အခမ်းအနား သို့ ကျွန်မတက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့သည်။
ထိုပွဲတွင် မမျှော်လင့်ဘဲ ဂီတ မိခင်ကြီး ဒေါ်အောင်ကြည်နှင့် ယှဉ်၍ ထိုင်နေသော
ဒေါ်ဒေါ်ခင်ကို ကျွန်မ တွေ့ လိုက်ရသည်။ ကျွန်မမှာ ကျွန်မချစ်ရသော အမေ နှစ်
ယောက်အနက် ဘယ်သူ့ကို စ၍ နှုတ်ဆက်ရမှန်း မသိအောင်
အပျော်ကြီးပျော်သွားမိပါသည်။

နှစ် ဦးစလုံးကို ရည်စူး၍ လက်အုပ်ကလေး တချို့ချီနှင့် အနားသို့
သွားတော့ အမေဒေါ် အောင်ကြည်က ပြောနေကျလေသံပျော့လေးဖြင့် “သမီး
ဘယ်တုန်းက ပြန်ရောက်နေသလဲ”ဟု ညင်ညင်သာသာ မေးလေသည်။ ကျွန်မလည်း
ခင်ပွန်း ဖြစ်သူတာဝန်ကျရာနယ်သို့ လိုက်ပါမသွား မီကတည်းက အမေ့ထံတွင်
သီချင်းကြီးများ ကို အခါအခွင့်သင့်တိုင်း သွားရောက်တက်ယူနေခဲ့ ပြီး နယ်သွားခါနီး
တွင် အမေ့ကို သွားရောက်နှုတ်ဆက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒါကိုအမေက သတိတရမေးလိုက်
ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မက မိဘများ ထံ ခေတ္တအလည် ပြန်လာခြင်း
ဖြစ်ကြောင်းပြန်ဖြေတော့ အမေ က သူ့ဘေးမှ ဒေါ်ဒေါ်ခင်ကို
လှည့်ပြီး”ဒီသမီးလေးက စာရေး ဆရာမလေ၊ ဂီတလည်း သိပ်ဝါသနာ
ပါတာပဲရှင်”ဟု ပြောနေလေသည်။ ကျွန်မမှာ ဒေါ်ဒေါ်ခင်ကို အကဲခတ်ကြည့်ရင်း
ဝမ်းသာဝမ်း နည်း ကြီး ဖြစ်လာသည်။ ဒေါ်ဒေါ်ခင်အတော်
ကြီးကိုလျော့ကြသွားသည်။ သို့ ပေမယ့် ဒေါ်ဒေါ်ခင် မျက်လုံးများ က တောက်ပဆဲ၊
“ဪ နယ်ရောက်နေလား၊ ဒါကြောင့် ရောက်မလာတော့တာကိုး၊ ကလေးရဲ့စာတွေ
ကိုတော့ ဖတ်ရပါတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်ကွယ်” ဟုသိသိမှတ်မှတ် ဆိုလေတော့
ကျွန်မမှာ ဘာကြောင့်မှန်းမသိ ငိုချင်လာသည်။

ထိုနေ့က ကျွန်မချစ်ခင်လေးစားသော ဒေါ်ဒေါ်ခင်ကို ကျွန်မ နောက်ဆုံး
ဂါရဝပြုခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၂၆၅ ခုနှစ် ၊ တပေါင်းလဆန်းခြောက်ရက်၊
စနေနေ့တွင် မန္တလေးမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့ သည့် ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေးသည်
၁၉၈၁ ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၆)ရက်နေ့တွင် အမှတ် ၁၁၉၊ သိမ် ဖြူလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်

ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့ရှာပါ၏။ ဒေါ်ဒေါ်ခင်နာရေး သတင်း ကို ဆယ်
ရက်ခန့်ကြာမှ ကျွန်မသိရှိခဲ့ရ၍ စာပေမိခင်ကြီး၏။ နောက်ဆုံးခရီးကို ကျွန်မ
မပိုဆောင်နိုင်ခဲ့ပေ။ သည့်အတွက် ကျွန်မမှာ ယနေ့အထိ စိတ်မကောင်း
ဖြစ်နေရဆဲပင်။

လူ့ဘဝ၏ အမြင့်မြတ်ဆုံးသော ဒါနကုသိလ်များ ပြုလုပ်ပြီးတိုင်း
ဒေါ်ဒေါ်ခင်က “အရပ် ရပ်သော ကောင်းမှုကိုသိုလ်များ ကို ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်
အရ ကံကံ၏ အကျိုးကို သက်ဝင်ယုံ ကြည်သူတစ်ဦးအ ဖြစ် မဂ်ဖိုလ်သို့ ရည်မှန်း၍
လှူဒါန်းပူဇော်ပါသည်။ ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းတွင် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော
ခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေ၊ တပည့်သားမြေးများ နှင့် မကြုံကြိုက်ရသည် ဖြစ်သော
”ဟု ဆုတောင်း၍ ရေစက်သွန်းချ အမျှေဝတတ်ကြောင်းကို စာရေး ဆရာမကြီး
ကြည်ဦး ရေး သားသည့် ဆောင်းပါးထဲတွင် ဖတ်လိုက်မိပါသည်။

ကျွန်မ ဒွိဟမရှိ ယုံကြည်ပါသည်။ အလှူဒါနမြောက်မြားစွာကို
ရက်ရက်ရောရော ပြုလုပ်ခဲ့ သူ၊ သူတစ်ပါးကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ
ကူညီစောင့်ရှောက်သူ၊ အမျိုးဘာသာ သာသနာနှင့် စာပေ၊ ဂီတ၊ အစရှိသော
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားတတ်သူ၊ ထူးခြားပြောင်
မြောက်သော စာပေမျိုးစုံကို စေတနာအပြည့်ဖြင့်ရေး သားခဲ့သူ မိခင်ကြီး
ဒဂုန်ခင်ခင်လေး သည် သူတောင်းသည့် ဆုနှင့် တစ်လုံးတစ်ဝတည်း
ပြည့်စုံပါလိမ့်မည် ဟု။

မိုးဂျာနယ်၊ ၁၉၉၈၊ ဒီဇင်ဘာလ